

บทสรุปผู้บริหาร (Executive Summary)

จากการดำเนินงานโครงการวิจัย ได้ดำเนินการตรวจติดตามคุณภาพในลำน้ำคลองโพ โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาได้มีส่วนร่วม และถือเป็นการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์ด้วยอีกทางหนึ่งผ่านการจัดกิจกรรมค่ายเยาวชนรักษ์แหล่งน้ำ นักเรียนกลุ่มดังกล่าวถือว่าเป็นนักวิจัยรุ่นเยาว์ และจัดว่าเป็นสื่อสาธารณะ โดยผ่านการถ่ายทอดสู่เพื่อน ๆ ในชั้นเรียน ซึ่งในโครงการวิจัยนี้ได้ให้นักเรียนร่วมเก็บตัวอย่างและทำการวิเคราะห์คุณภาพน้ำอย่างง่าย และแยก Order ของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหน้าดินด้วย

โครงการวิจัยนี้ ได้ดำเนินการวิเคราะห์คุณภาพน้ำทางกายภาพ เคมี และชีวภาพ 9 พารามิเตอร์ และตรวจสอบคุณภาพน้ำโดยใช้ดัชนีทางชีวภาพ โดยใช้สัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหน้าดิน ด้วยการใช้ระบบค่าคะแนน ASPT โดยเริ่มจากต้นน้ำคลองโพ ไปสู่ปลายน้ำ คือ แม่น้ำน่าน โดยไหลผ่านชุมชน รวมทั้งหมด 7 จุด ทั้ง 3 ฤดูกาล โดยสรุปผลการดำเนินงานได้ คือบริเวณจุดเก็บที่ 1 มีค่า ASPT เท่ากับ 7.10 เมื่อเทียบกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินจัดอยู่ในระดับ 2 มีคุณภาพน้ำที่มีคุณภาพค่อนข้างดี เนื่องจากเป็นต้นน้ำ ซึ่งมีการเข้าไปบุกรุกและใช้ประโยชน์ในพื้นที่น้อย และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังหน้าดินที่พบเฉพาะในจุดเก็บที่ 1 คือตัวอ่อนแมลงหอน ปลอกน้ำ (Tricoptera) วงศ์ Brachycentridae วงศ์ Leptoceridae และตัวอ่อนแมลงชีปะขาว (Ephemeroptera) วงศ์ Ephemeridae สำหรับบริเวณจุดเก็บที่ 2 3 4 5 6 และ 7 มีค่า ASPT เท่ากับ 4.50 4.50 5.00 4.60 5.40 และ 4.54 ตามลำดับ เมื่อเทียบกับมาตรฐานคุณภาพแหล่งน้ำผิวดินจัดอยู่ในระดับ 3 - 4 คือมีคุณภาพน้ำค่อนข้างสกปรก-ปานกลาง เนื่องจากเป็นบริเวณที่ไหลผ่านชุมชน และมีการปนเปื้อนของสารอินทรีย์สูง

งานวิจัยนี้ถือว่าได้รับความร่วมมือจากเยาวชนในพื้นที่ มาร่วมเป็นนักวิจัยท้องถิ่น ร่วมกับนักวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อท้องถิ่น และเป็นการหลอมรวมทั้งกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ การปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนมีความห่วงแหนและมีจิตในการอนุรักษ์ทรัพยากรแหล่งน้ำในชุมชน ซึ่งท้ายที่สุดผลสัมฤทธิ์ก็เกิดประโยชน์ให้กับชุมชนและท้องถิ่นของตนเอง และเป็นฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการทรัพยากรน้ำในพื้นที่อื่น ๆ ของจังหวัดอุดรดิตถ์ต่อไป